

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

ИНСТИТУТА ЗА МЕТРОЛОГИЈУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2022. ГОДИНУ

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	2
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	2
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	4
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	6
1.	ПРЕДМЕТ И ЦИЉ РЕВИЗИЈЕ	6
2.	КРИТЕРИЈУМИ КОРИШЋЕНИ У РЕВИЗИЈИ	6
3.	ОЦЈЕНА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	7
4.	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2022. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)	9
5.	ОРГАНИЗАЦИЈА И РУКОВОЂЕЊЕ	9
6.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	11
7.	БУЏЕТ ИНСТИТУТА ЗА 2022. ГОДИНУ	12
8.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	13
8.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	13
8.2.	Преглед прихода и примитака	13
8.3.	Биланс стања	13
9.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС ЗАПОСЛЕНИХ (АНГАЖОВАНИХ) ЛИЦА	14
9.1.	Уговори о дјелу	14
10.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	14
10.1.	Набавка возила	15
10.2.	Реализација уговора/оквирних споразума	16
11.	КОМЕНТАРИ НА НАЦРТ ИЗВЈЕШТАЈА	17
	ПРИЛОЗИ	17

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Института за метрологију Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Институт)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2022. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Института приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2022. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у одјељку *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Института у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквира професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Института је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе јесу ли финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донесене на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије, у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједе основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност коришћених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и одражавају ли финансијски извјештаји трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

С руководством комуницирамо у вези с, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Института за 2022. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Института за 2022. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у одјељку *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Института у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- Недостатке у поступку провођења јавне набавке службеног возила (*тачка 10.1. Извјештаја*).

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Института је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу с прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврховито и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе јесу ли активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе користе ли се

средства за одговарајуће намјене и је ли пословање Института, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 20.07.2023. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Неџад Хајтић, с.р.

**ЗАМЈЕНИЦА
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Неда Мочевић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије су финансијски извјештаји Института за 2022. годину и усклађеност активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Циљ је да се изрази мишљење о томе јесу ли финансијски извјештаји поуздани и одражавају ли биланси у цијелости резултате пословања. Такође, циљ ревизије је процијенити примјењује ли руководство институције законе и прописе и користи ли средства за одговарајуће намјене, те оцијенити финансијско управљање, систем интерних контрола и функцију интерне ревизије.

С обзиром на то да се ревизија обавља испитивањем на бази узорка и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, поједине материјално значајне грешке могу остати неоткривене.

2. КРИТЕРИЈУМИ КОРИШЋЕНИ У РЕВИЗИЈИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијевају процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило јесу ли предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије коришћени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2022. годину²
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2022. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти

² Службени гласник БиХ, број: 42/22

- Закон о ревизији институција БиХ
- Закон о обавезним односима (дио који се односи на уговоре о дјелу).

3. ОЦЈЕНА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Института за 2021. годину дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје без скретања пажње и мишљење с резервом на усклађеност са законима и другим прописима због непокретања конкурсне процедуре за именовање директора Института, са скретањем пажње на нетранспарентно ангажовање лица путем уговора о дјелу.

У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости. Препоруке из претходног периода чија је реализација била у току нису поновљене, али се њихова реализација континуирано прати у наредном периоду.

Утврдили смо да је Институт у 2022. години од укупно седам претходно датих препорука, реализовао четири, једну препоруку није реализовао, једна препорука није могла бити оцијењена, док је реализација једне препоруке у току.

У наредној табели (Табела 1) приказан је преглед оцјене реализације претходно датих препорука.

Табела 1. Детаљан преглед оцјене реализације претходно датих препорука

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2021. годину	Оцјена реализације у 2022. години	Статус
1.	Институт је дужан да својим поступцима не угрожава провођење дефинисаних процедура именовања руководиоца по истеку мандата.	Институт је поступио у складу с дефинисаним процедурама те обавијестио Генерални секретаријат Савјета министара БиХ о истеку мандата директора.	✓
2.	Потребно је унаприједити систем интерних контрола у дијелу документовања оправданости настанка појединих трошкова.	Институт још увијек није унаприједио систем интерних контрола у дијелу документовања и оправданости настанка појединих трошкова.	✗
3.	Институт је обавезан да обрачун, исплату и евидентирање плата за све запослене врши у складу са одредбама Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ и Закона о оснивању Института.	Институт од јула 2022. године обрачун, исплату и евидентирање плата за све запослене врши у складу са одредбама Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ и Закона о оснивању Института.	✓
4	Институт је дужан да досљедно примјењује одредбе законских и подзаконских аката којима је регулисано финансирање институција, а све у циљу одржавања буџетске равнотеже.	Институт је у 2022. години поступао у складу са законским и подзаконским актима којима је регулисано финансирање институција.	✓

Табела 1. Детаљан преглед оцјене реализације претходно датих препорука

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2021. годину	Оцјена реализације у 2022. години	Статус
5	Институт је дужан приликом припреме јавног огласа за пријем државних службеника провјерити и документовати испуњеност услова за примјену релевантних одредби Закона о државној служби у институцијама како би се, у складу с карактеристикама упражњених позиција за које се расписује јавни оглас, у комуникацији са Агенцијом за државну службу БиХ, примијенио одговарајући поступак за пријем државних службеника у складу са законом и подзаконским актима.	У 2022. години није било запошљавања државних службеника на неодређено вријеме стога нисмо били у могућности оцијенити реализацију дате препоруке.	Ⓜ
6	Препоручујемо Институту да, у складу са законским прописима који регулишу подручје обавезних односа, уговоре о дјелу закључује у изнимним и оправданим случајевима и то за конкретне послове који се јављају повремено.	У односу на претходну годину, Институт је у значајној мјери смањио издатке и ангажман лица по уговору о дјелу.	●
Бр. преп.	Препоруке из претходних извјештаја ³	Оцјена реализације у 2022. години	Статус
1/2019	Институт треба, у сарадњи с мјеродавним институцијама, ријешити питање посједовања специјализованих возила.	У новембру 2022. године Савјет министара БиХ је извршио допуну Правилника о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ те је уврстио Институт на листу институција које имају право на располагање специјализованим службеним возилима.	✓

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације коришћени су следећи симболи: ✓ реализоване препоруке, ● препоруке чија је реализација у току, ✗ нереализоване препоруке, Ⓜ препоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Препоруке чија је реализација у току ће бити предметом даљег праћења до тренутка док се не реализују у цијелости или до оног тренутка када ревизор, узимајући у обзир разуман протекли рок, процијени да ове препоруке нису реализоване. У складу с тим, у овом извјештају нису дате нове препоруке за ревидиране процесе на које се такве препоруке односе, али је за ове процесе дат опис стања и проведених активности.

Препоруке које нису могле бити оцијењене у овом циклусу ревизије ће бити оцијењене кад се за то стекну услови.

³ Све препоруке дате у извјештајима о обављеној финансијској ревизији претходних година чија је реализација била у току или нису оцијењене у извјештају за 2021. годину

4. ПРЕПОРУКЕ ЗА 2022. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)

Извјештајем о обављеној ревизији за 2022. годину обухваћено је пет препорука које су дате због утврђених неусклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Од укупног броја датих препорука, једна препорука се односи на неправилности, недостатке и слабости идентификоване у претходним извјештајима, која није отклоњена у 2022. години, те је, у складу с тим, таква препорука поновљена у овом извјештају.

У табели која слиједи (Табела 2) приказани су подаци о датим препорукама за 2022. годину (сегмент ревизије, предмет ревизије и статус), а препоруке су детаљно презентоване по процесима у извјештају.

Табела 2. Препоруке за 2022. годину

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ⁴	
			Финансијски извјештаји	Усклађеност	Нова препорука	Поновљена препорука
1.	6.	Функционисање система интерних контрола		●		●
2.	10	Јавне набавке		●	●	
3	10.1.	Набавка возила		●	●	
4.	10.1.	Набавка возила		●	●	
5.	10.2.	Реализација уговора/оквирних споразума		●	●	

5. ОРГАНИЗАЦИЈА И РУКОВОЂЕЊЕ

Институт је државни метролошки институт Босне и Херцеговине који дјелује као самостална управна организација Савјета министара БиХ. Институт је надлежан да припрема нацрте законских аката и других прописа из домена своје надлежности, остварује еталонску базу на разини државних еталона, успоставља, именује и надзире метролошке лабораторије, врши калибрацију еталона (мјерила), референтних материјала и опреме коју користе институције у ентитетима за метрологију итд.

Институтом руководи директор, који уколико није у могућности извршавати своје обавезе и овлашћења, иста преноси на замјеника директора. Именује их Савјет министара БиХ на период од пет година, а по претходно прибављеном мишљењу Агенције за државну службу БиХ. Мандат директора је истекао 08.01.2021. године, а замјеника директора

⁴ Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

01.01.2023. године⁵. У 2023. години покренуте су активности на именовању руководећих државних службеника Института. Конкурсна процедура је у току.

У оквиру Института дјелује и Савјет за метрологију⁶ као стручно савјетодавно тијело које броји 15 чланова. Чланови Савјета су именовани 22.10.2020. године на период од четири године. Чланове Савјета именује Савјет министара БиХ на приједлог директора Института и ентитетских институција за метрологију у Федерацији БиХ и Републици Српској. Савјет тренутно ради у непотпуном саставу (у 2022. години један члан Савјета је дао оставку, а други члан је у међувремену пензионисан⁷). Институт је надлежним институцијама упутио обавијест о потреби достављања приједлога за именовање два нова члана Савјета. До окончања завршне ревизије није био достављен приједлог за именовање једног члана Савјета.

Пословником о раду Савјета из 2021. године дефинисано је да се сједнице Савјета одржавају најмање два пута током године, а по потреби и чешће. Према расположивим информацијама, у 2022. години Савјет није одржао нити једну сједницу.

Правилник о унутрашњој организацији Института није усклађен с важећим одлукама Савјета министара БиХ.

Унутрашња организација и начин рада Института дефинисан је Правилником о унутрашњој организацији који још увијек није усаглашен с одлукама Савјета министара БиХ⁸. Важећи Правилник о унутрашњој организацији Института донесен је 2006. године. Истим су систематизована 72 радна мјеста, а 31.12.2022.

године попуњена су 53 радна мјеста у оквиру пет организационих јединица.

Институт је у 2015. години упутио Приједлог правилника о унутрашњој организацији на усвајање Савјету министара БиХ. С обзиром на то да током година исти није усвојен, Институт је у јануару 2021. године Савјету министара БиХ доставио нови текст Приједлога правилника о унутрашњој организацији. Уз исти су достављена и потребна мишљења надлежних органа. У фебруару и у јуну 2021. године Институт је упутио двије ургенције према Савјету министара БиХ како би се текст новог Приједлога правилника коначно усвојио. Међутим, иако је Приједлог правилника два пута био на дневном реду сједнице Савјета министара БиХ у 2021. години исти није разматран. Савјет министара БиХ је 03.03.2022. године обавијестио Институт да је Приједлог правилника о унутрашњој организацији Института разматран те да исти није добио потребну већину.

Институт у међувремену приступио изради новог текста Приједлога правилника те је у новембру 2022. године доставио Приједлог описа послова радних мјеста Комисији за анализу радних мјеста у Министарству правде БиХ како би коначан текст Правилника о унутрашњој организацији доставили у процедуру доношења и усвајања од стране Савјета министара БиХ. Процедура прибављања потребних мишљења на нови Приједлог правилника је у току.

⁵ Директор Института именован је 08.01.2016. године, а замјеница директора постављена је Рјешењем Агенције за државну службу БиХ по службеној дужности почев од 1.1.2018. године

⁶ Основано Одлуком Савјета министара БиХ, Службени гласник БиХ, број 75/20

⁷ Један члан је поднио оставку у 07. мјесецу, а приједлог за другог члана Институту је упућен у 11 мјесецу

⁸ Одлуком о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ и Одлуком о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ

6. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Институт је одговоран за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Финансијско управљање и контрола

Институт је у претходном периоду сачинио и у 2022. години ажурирао основне документе за успоставу система финансијског управљања и контроле у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁹, Приручником за финансијско управљање и контролу и важећим Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле је благовремено достављен Централној хармонизацијској јединици.

Функционисање система интерних контрола

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола у Институту које се односе на: коришћење службених возила, услуге репрезентације, авансно плаћање фактуре и кашњење у фактурисању предрачуна именованим лабораторијама.

На услугама репрезентације уочено је да су за услуге кетеринга из маја 2022. године фактуре добављача испостављене тек у јулу и децембру текуће године. Испостављене фактуре не садрже детаљне спецификације извршених услуга по количинама и јединичним цијенама, а на наруџбеницама за наведене услуге није наведен датум.

Анализом путних налога за службена возила утврђене су следеће неправилности: евидентирање километраже на појединим путним правцима која знатно одступа од стварне удаљености; у појединим случајевима евидентирани су локо вожње од око 90 КМ без навођења детаљнијег образложења пређених километара. Надаље, у одређеном броју случајева не уписују се пређени километри, а на одређеним путним налозима подаци су нечитко уписани чиме смо онемогућени увјерити се у намјенско коришћење.

Институт дио прихода остварује на основу пружања властитих услуга, а дио на основу верификације мјерила које обављају именоване лабораторије¹⁰. Закљученим појединачним уговорима о међусобној сарадњи Института и именованих лабораторија дефинисано је да за услуге које обављају именоване лабораторије, исте уплаћују Институту 20% од вриједности обављене услуге, а по достављеном предрачуну Института. Плаћање се врши квартално, а накнаду за трошкове Института у периоду од 15.12. до 31.12. текуће године, именована лабораторија ће уплатити заједно с уплатом за први квартал наредне календарске године.

⁹ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 и 38/22

¹⁰ Накнаде за услуге метрологије се обрачунавају на основу Наредбе о висини и начину плаћања услуга Институту и Одлуке о висини цијена метролошких услуга лабораторије

Утврдили смо да је Институт каснио у достављању предрачуна именованим лабораторијама, а што није у складу са закљученим уговорима о међусобној сарадњи Института и именованих лабораторија.

ПРЕПОРУКА 1

Потребно је унаприједити систем интерних контрола у дијелу документовања оправданости настанка појединих трошкова.

7. БУЏЕТ ИНСТИТУТА ЗА 2022. ГОДИНУ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2022. годину, Институту су одобрена средства у укупном износу од 3.012.000 КМ (текући издаци 2.731.000 КМ и капитални издаци 290.000 КМ). Буџетом је одобрено 59 запослених, а на 31.12.2022. године у Институту су била 53 запослена лица. Просјечан број запослених у 2022. години за које су исплаћене бруто плате у Институту био је 55.

Институт је своје активности до усвајања буџета за 2022. годину финансирао на основу одлука о привременом финансирању за прва два тромјесечја.

Током године извршена су усклађивања буџета која се односе на следеће:

- неутрошена средства новчаних донација пренесена из претходног периода у износу од 346.227 КМ¹¹
- одобрена средства из текуће резерве у укупном износу од 25.500 КМ¹²
- примитак од наплате премије осигурања у износу од 3.030 КМ.

Према наведеном, Институт је у 2022. години располагао средствима у укупном износу од 3.395.757 КМ, а укупно је реализовано 3.145.528 КМ.

Институт је извршио реструктурисање расхода буџета које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ. Реструктурисање расхода је извршено у укупном износу од 29.000 КМ.

¹¹ Институт је имао на располагању средства донација у износу од 364.227 КМ (пренесена неутрошена средства из претходне године у износу од 197.627 КМ, уплаћена средства у 2022. години у износу од 148.600 КМ) на име пројекта „Европски програм за истраживање и иновације у метрологији“. У 2022. години средства су реализована у износу од 237.046 КМ.

¹² Одлука Савјета министара БиХ о одобравању средстава текуће резерве за исплату једнократне новчане помоћи запосленима у институцијама БиХ (Службени гласник БиХ, број 4/23)

8. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Институт је сачинио Годишњи финансијски извјештај за 2022. годину и доставио га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. У складу с Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ¹³ Институт је сачинио забиљешку билансних позиција као и образложење расхода за 2022. годину. Анализом биљешки уз финансијске извјештаје можемо констатовати да су иста детаљно образложена по структури расхода и билансних позиција за 2022. годину.

8.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 1.1. до 31.12.2022. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 3.145.528 КМ, што је за 250.229 КМ мање у односу на расходе одобрене буџетом за 2022. годину.

Вриједносно значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (1.522.301 КМ), накнаде трошкова запослених (210.253 КМ), издатке за унајмљивање имовине (451.000 КМ) и издатке за текуће одржавање (117.006 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

8.2. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама, у периоду од 1.1. до 31.12.2022. године, исказани су у износу од 666.498 КМ, што је за 166.498 КМ више у односу на приходе и примитке планиране за 2022. годину.

Значајни приходи односе се на: приходе од пружања јавних услуга (666.498 КМ) и приходе од текућих трансфера из иностранства-донације (148.600 КМ).

Преглед прихода и примитака приказан је у Табели III у прилогу Извјештаја.

8.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2022. године исказана су укупна средства у износу од 3.099.540 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 3.560.682 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (3.099.540 КМ), краткорочне текуће обавезе (96.198 КМ), обавезе према запосленима (178.750 КМ) и краткорочна разграничења (186.194 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

¹³ Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17

9. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС ЗАПОСЛЕНИХ (АНГАЖОВАНИХ) ЛИЦА

9.1. Уговори о дјелу

Издаци на основу уговора о дјелу у 2022. години реализовани су у нето износу од 15.800 КМ. У односу на претходну годину издаци су мањи за 11.100 КМ. Планирани буџет за ове намјене износио је 27.000 КМ. Током године ангажована су три лица за која су исплаћене мјесечне накнаде у распону од 600-700 КМ. За два лица прекинут је ангажман по уговору о дјелу закључно са јулом. Иста су, наконведеног јавног конкурса, у октобру засновала радни однос на неодређено вријеме у својству запосленика. Институт је за једно лице наставио ангажман по уговору о дјелу на пословима систематизованог радног мјеста¹⁴.

Законом о обавезним односима дефинисане су опште одредбе уговора о дјелу према којем уговор о дјелу закључује за обављање конкретног посла који представља „заокружену“ цјелину, за који је унапријед уговорен износ накнаде која се исплаћује, док се уговорени посао не заврши и који не траје у континуитету дужи временски период. Наведено поступање Института има за посљедицу неусклађеност са прописима и нетранспарентно запошљавање.

У односу на претходну годину Институт је у значајној мјери смањио издатке и ангажман лица по уговору о дјелу.

По питању запошљавања лица по уговору о дјелу дали смо препоруку у претходној години (препука бр. 6 у Табели 1) те смо оцијенили како је Институт предузимао активности на реализацији дате препоруке. Препорука ће бити предмет даљег праћења до коначне реализације.

10. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Институт је донио План јавних набавки за 2022. годину, како је прописано Законом о јавним набавкама¹⁵.

Према презентованим подацима¹⁶, Институт је у 2022. години провео 74 поступка јавних набавки. Од наведеног броја, Институт је провео два отворена поступка у вриједности од 159.140 КМ и девет конкурентских поступка у вриједности од 190.741 КМ. Институт је путем директних споразума извршио набавке у вриједности од 168.430 КМ.

Након претходно проведених поступка, укупна вриједност закључених уговора износила је 518.312 КМ (278.757 КМ из текућих издатака и 239.554 КМ из капиталних издатака).

Наводимо опште недостатке уочене током ревизије процеса јавних набавки:

¹⁴ Ангажман на пословима из Одсјека за опште, правне и кадровске послове

¹⁵ Службени гласник БиХ, број 39/14 и 59/22

¹⁶ Подаци из табеларних прегледа сачињених за потребе ревизије.

Увидом у извјештај из система е-набавке¹⁷ и евиденције о проведеним поступцима јавних набавки, сачињене за потребе ревизије, констатована су значајнија одступања у исказаној вриједности и у броју проведених поступака. Наиме, утврдили смо да су у Институту у систему е-набавка у 2022. години регистровали само пет директних споразума укупне вриједности 24.677 КМ без ПДВ-а и то за уговоре закључене у априлу 2022. године.

Законом о јавним набавкама¹⁸ и Упутством о условима и начину објаве обавјештења и достављања извјештаја о поступцима јавних набавки на порталу јавних набавки¹⁹ дефинисано је да су институције у обавези достављања и објаве извјештаја о поступцима јавних набавки на порталу јавних набавки. Институт није поступио у складу с наведеним законским и подзаконским прописима. Посљедица наведеног поступања јесте креирање извјештаја с непотпуним и нетачним подацима.

ПРЕПОРУКА 2

Институт је дужан уносити податке у систем е-набавка те благовремено вршити евидентирање свих закључених уговора/оквирних споразума у складу са важећим законским и подзаконским актима, како би коначно креирани извјештаји из система е-набавка пружали потпуне и вјеродостојне податке.

Ревизијом појединачних процедура јавних набавки (и реализације уговора/оквирних споразума) утврђене су неправилности и недостаци како слиједи:

10.1. Набавка возила

На основу Одлуке о покретању поступка јавне набавке службеног возила у августу 2022. године покренут је конкурентски поступак набавке планиране вриједности 42.692 КМ без ПДВ-а. Набавка возила обухваћена је планом набавки Института за 2022. годину. Вриједност закљученог уговора износи 42.600 КМ без ПДВ-а. Критеријум за додјелу уговора била је најнижа цијена технички прихватљиве понуде. Према Извјештају о преузимању тендерске документације исту је преузело 12 потенцијалних понуђача. Пристигла је једна прихватљива понуда те планирана е-аукција није одржана. Средином септембра 2022. године с изабраним понуђачем је закључен уговор о набавци возила. Возило је испоручено крајем септембра те начињен и записник о преузимању истог.

Увидом у тендерску документацију можемо указати на одређене недостатке приликом израде техничке спецификације. Тако је на примјер, између осталог, захтијевана минимална запремина мотора, минимална јачина мотора, минимална дужина возила, минимална запремина пртљажника.²⁰ Прије сачињавања тендерске документације Институт је извршио истраживање тржишта на начин да су прикупљене три понуде са достављеним спецификацијама возила. Међутим, комбиновањем минималних техничких захтјева двије потенцијалне понуде су искључене из могућности надметања у поступку

¹⁷ Извјештај о броју поступака и укупној вриједности додијелених уговора/оквирних споразума по врсти поступка и предмету набавке и Извјештај о вриједности појединачних уговора за све добављаче за период 01.01.-31.12.2022. године од 23.03.2023. године.

¹⁸ Члан 75. Закона о јавним набавкама

¹⁹ Број: 02-02-2-806-17/22 од 05. децембра 2022. године

²⁰ Минимална запремина мотора 1.590 цм³; минимална јачина мотора 110 kW, минимална дужина возила 4.400 мм; запремина пртљажника минимално 600 л²⁰.

набавке, што упућује на могуће ограничавање конкуренције. Институт нам није предочио адекватно образложење за тражене техничке спецификације.

ПРЕПОРУКА 3

Институт је дужан, приликом сачињавања тендерске документације у погледу техничких спецификација, обезбиједити да иста омогућава правичну и активну конкуренцију на тржишту те да не буде дисквалификујућа према потенцијалним понуђачима.

Надаље, тендерском документацијом није захтијевано достављање Плана одржавања возила који укључује трошкове редовних сервиса у периоду важења гаранције, а минимално за 120.000 пређених км. Наведени услови дефинисани су Правилником о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ²¹.

ПРЕПОРУКА 4

Институт је дужан вршити досљедну примјену одредби Правилника о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ.

10.2. Реализација уговора/оквирних споразума

Институт је 15.12.2022. године закључио уговор о набавци сертифицираних референтних материјала у вриједности од 22.035 КМ²². Уговорен је рок испоруке 30 дана од дана обостраног потписивања уговора, а плаћање у року од 20 дана од дана испоруке и фактурисања²³. Институт је извршио плаћање цјелокупног износа прије испоруке, по достављеној авансној фактури добављача, и књижио на терет расхода. Напомињемо такође да уговором није предвиђено авансно достављање и плаћање фактуре. Добављач је испоручио уговорени материјал почетком јануара 2023. године.

ПРЕПОРУКА 5

Институт је дужан поступати у складу с одредбама закљученог уговора.

²¹ Службени гласник БиХ, број 41/16

²² Средства се односе на средства из донације EMPIR (Европски програм за истраживање и иновације у метрологији)

²³ Поступак набавке референтних материјала није обухваћен ревизионим поступцима

11. КОМЕНТАРИ НА НАЦРТ ИЗВЈЕШТАЈА

Институт у остављеном року није доставио коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2022. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2022. годину.

Ревизију у Институту за 2022. годину обавили су: Ивана Јурчевић – самостални ревизор за финансијску ревизију (вођа тима), Лутвија Шрндић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима) и Армин Кораћ – млађи ревизор за финансијску ревизију (члан тима).

Контролу квалитета Коначног извјештаја провело је Одјељење за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије. Одјељењем је руководио Неџад Хајтић, који је у међувремену преузео функцију замјеника генералног ревизора Канцеларије за ревизију институција БиХ.

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Ивана Јурчевић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Сњежана Баштинац, с.р.

Број: 04-16-1-932/23

Прилози

Табела I - Преглед расхода буџета за 2022. годину

Табела II - Биланс стања на 31.12.2022. године

Табела III - Преглед прихода и примитака за 2022. годину

Изјава о одговорностима руководства

Табела I

Преглед расхода буџета за 2022. годину

Институт за метрологију Босне и Херцеговине

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Проценат 5/4*100
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	2.731.000	28.530	2.759.530	2.624.957	95
Бруто плате и накнаде	1.629.000	-29.000	1.600.000	1.522.301	95
Накнаде трошкова запослених	190.000	25.500	215.500	210.253	98
Путни трошкови	77.000	0	77.000	68.415	89
Издаци телефонских и поштанских услуга	25.000	0	25.000	23.968	96
Издаци за енергију и комуналне услуге	68.000	20.000	88.000	83.878	95
Набавка материјала	45.000	0	45.000	43.345	96
Издаци за услуге превоза и горива	19.000	0	19.000	18.230	96
Унајмљивање имовине и опреме	451.000	0	451.000	445.180	99
Издаци за текуће одржавање	105.000	12.030	117.030	117.006	100
Издаци за осигурање	3.000	0	3.000	2.285	76
Уговорене и друге посебне услуге	119.000	0	119.000	90.096	76
2. Капитални издаци	290.000	0	290.000	283.526	98
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	290.000	0	290.000	283.526	98
Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	
Реконструкција и инвест. одржавање	0	0	0	0	
3. Текући грантови	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња(1+2+3)	3.021.000	28.530	3.049.530	2.908.483	95
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Новчане донације	0	0	0	0	
	0		0		
7. Програми посебне намене	0	346.227	346.227	237.045	68
Европски програм за истраживање и иновације у метрологији (EMPIR)	0	346.227	346.227	237.045	68
8. Укупно (4+5+6+7)	3.021.000	374.757	3.395.757	3.145.528	93

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 22.02.2023. године.

в.д. директор:
Милица Ристовић Крстић, мр

Табела II

Биланс стања на 31.12.2022. године

Институт за метрологију Босне и Херцеговине

Опис	31.12.2022.	31.12.2021.	Постотак 2/3*100
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	0	864	0
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	0	864	0
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
2. Стална средства	3.099.540	3.807.633	81
Стална средства	16.641.228	16.411.058	101
Исправка вриједности	13.541.688	12.603.425	107
Неотписана вриједност сталних средстава	3.099.540	3.807.633	81
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	3.099.540	3.808.497	81
3. Краткорочне обавезе и разграничења	461.142	287.848	160
Краткорочне текуће обавезе	96.198	149.308	64
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	178.750	131.520	136
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	186.194	7.020	2.652
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	3.099.540	3.807.632	81
Извори средстава	3.099.540	3.807.632	81
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	3.560.682	4.095.480	87

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања којег ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 22.02.2023. године

в.д. директор:
Милица Ристовић Крстић, мр

Табела III

Преглед прихода и примитака за 2022. годину

Институт за метрологију Босне и Херцеговине

Опис	Планирани износ	Измјене и допуне	Укупни планиран и износ	Остварени износ	Проценат 5/4*100
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Непорески приходи	500.000	0	500.000	666.498	133
Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика	0	0	0	0	
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	500.000	0	500.000	666.498	133
Новчане казне (непореске природе)	0	0	0	0	
2. Текући трансфери и донације	148.600	0	148.600	148.600	100
Примљени текући трансфери од иностраних влада и међународних организација - донације из иностранства	148.600	0	148.600	148.600	100
Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	0	0	0	0	
Домаће донације	0	0	0	0	
3. Капитални примици	0	0	0	0	
Капитални примици од продаје сталних средстава	0	0	0	0	
Примици од финансијске имовине	0	0	0	0	
Примици од дугорочног задуживања	0	0	0	0	
Примици од краткорочног задуживања	0	0	0	0	
4. Укупни приходи и примици (1+2+3)	648.600	0	648.600	815.098	126

Руководство је Преглед прихода и примитака по економским категоријама одобрило
22.02.2023. године

в.д. директор:
Милица Ристовић Крстић, мр

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 2580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Института за метрологију Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Институт) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2022.годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 и 38/22), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, број: 01-08-02-1-1515-1/15, од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно поступати у складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2022. годину (Службени гласник БиХ, број 42/22) и пратећим упутствима, појашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Института.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па стога и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум: 20.03.2023. године

в.д. Д И Р Е К Т О Р

Милица Ристовић Крстић, мр